

Angyalfa

Vízió Nagy László emlékére

Bartusz-Dobosi László

IRODALOM

„Elfogynak a fák a parton
éjszakánként lassan, lassan,
amikor az Isten szeme
jéggé fagy a kék magasban.”
(Nagy László: *Elfogynak a fák*)

A kalendárium szerint tél volt, december. *Mozdulatlanná remekített mindent a hideg*, a parkot *betáblázta a fagy üvege*. A hártýásra merevedett Tapolca patakba csüngött a zúzmarás reggel. A levegő hóhalkan pengett a némaságtól. Az Alkotóház parkjának látványa mégis inkább az őszre engedett következtetni. Aranysárga és rozsdavörös levelek milliói borították a földet. A korai nap arany ecsetvonása a lombjuktól szabadult fák ágai között talált utat az aljnövényzethez.

Miklós meg volt róla győződve, hogy a reggeli fény még éles és elhasználatlan, ezért nemcsak megvilágítja a dolgokat, hanem egyenesen átvilágít világok között. Úgy érezte, nincs megnyugtatóbb dolog a világon, mint a gyöngye levelek alázata, ahogy feltétel nélkül alárendelik magukat a természet erőinek. Hagyják magukat. Lány, csenddel átítatott nyelven, lázas reszketéssel susogják a túlvilágról érkező üzeneteket.

De nem sokáig merenghetett így, mert a vár mögötti hegyről súlyos, si-

etős felhők mint fontoskodó szürke üzletemberek zúdultak rá a parkra, s pillanatok alatt minden megfagyott körülöttük. Mintha nehéz, szürkés damasztfüggönyt terítettek volna a tájra. Átláthatatlan és homályos lett minden. A köd mint szétszakadt rongy hullott alá az égből.

A hatalmas juharlevelű platánok, amelyeknek oldalágai olyan vastagságúak voltak, hogy más fáknek akár a törzséül is szolgálhattak volna, lábujjhegyre állva igyekeztek kitartani nagy, busa fejüket az egyre jobban terjengő tejeskávéködből.

Miklós csak állt ott megdermedve Borsos Miklós – a kastély felújításakor ellopott és beolvasztott – *Primavera* szobrának torzóban maradt talapzatánál, és azon morfondírozott, hogy jól látja-e. A fák oldalsó ágaikkal határozottan szárnycsapásokat végeztek. Mint óriástestű madarak tárták széles fesztávra ág-szárnyaikat, s előbb lassú, méltóságteljes mozdulatokkal, majd egyre intenzívebb csapásokkal igyekeztek szembemenni a fizika törvényeivel. Mintha fel akartak volna szállni, meghódítani a tér és a lég hullámain. Meglesni az eget. Átélni az ég labilitását.

A mozdulatlanná merevített ég alatt egy pillanatra, de tényleg csak egy alig

észlelhető, levegővételyi pillanatra, pincemély csönd lett. Az ember jelentéktelenné vált ebben a dobhártyáját feszítő némaságban, amit talán csak a bűvárok ismernek, akik egyre mélyebbre és mélyebbre ereszkednek a tengerek ijesztő sötétjébe.

Volt ebben a tökéletes némaságban – mint az Esterházy-kastély ódon ablakrácsaira rozsdásodó tűnődésben – egy szófogadatlan nyugtalanság, ami semmihez sem volt fogható. Ereiben megállíthatatlanul száguldott a vér, s lucskos pára telepedett a szemekre.

A park vitathatatlanul legöregebb és ennek megfelelően az égiekkel közvetlen kapcsolatban álló fája nem is barna volt, mint a többiek, hanem már-már tisztán fehér. Ahogy évszázados testéről hanyag eleganciával leszórt a megbarnult, kéttenyérszerű kéregdarabokat, úgy állt ott finom, sima, szürkésfehér ruhájában, mint reszkető menyasszony a nászéjszakán. Várva a beteljesedést.

Aztán váratlanul megtörtént a lehetetlen. Az irtózatos tömegű faóriás elrugaszkodott a földtől. Szikrázott az erőlködéstől és hosszan exponált villámként vörösen lobogott, mint mesebeli főnixmadár az újjászületés-kor. Küzdött a magasságért. Gyökerei recsegve-ropogva, nagy robbanásokkal szakadtak ki a földből, s a felszabadult öröm petárdáiként durrogtak. Miközben egyre följebb és följebb kapaszkodott az égi avarba, ágaival a felhőkbe karcolta mozdulatlanágban érlelt titkos ábráit.

Pálhás levelei már a földön lévén, hosszú kocsányon lógó bolyhos, gömb alakú terméseit bontogatta a szélben, s ettől egy idő után olyan látványt nyújtott, mintha mindenütt világos-

barna és a szürke árnyalataiban játszó pihés tollai nőttek volna. Ahogy a nagy fa ölelésre tárta ágait, leginkább épp egy elrebbeni készülő karácsonyi angyalra hasonlított, aki egy irányba repült az éggel.

Még fel sem ocsúdott csodálkozásából, amikor egyre-másra rugaszkodott el a földtől a többi fa is, és a kastélypark nyüzsgő angyalvidékké alakult. A fák, mint huncut puttócskák, szeretlen száguldozásba kezdtek, s közben kergetőzve nyújtóztatták hosszú évek alatt meggémbereedett ágaikat. Pillanatok alatt bolondos, vidám kavalkáddá alakult az imént még néma táj, s az ember maga is legszívesebben táncra perdült volna ebben a kötetlen szárnyalású súlytalanságban.

Követhetetlen, hogy mennyi idő telt el így, talán órák, de az is lehet, hogy csak percek, amikor váratlanul, minden átmenet nélkül tágas csöndbe csúszott az ég, s a park fái rendíthetetlenül újra a helyükön álltak.

Miklós azon kapta magát, hogy egyik lábáról a másikra topog. Rettentően fázott. Csendben hullani kezdett a hó, és a kastély hátsó bejáratánál megszólalt a kis, ebédre hívó harang. Sietős léptekkel indult meg az épület felé.

A saktáblaszerű, kockaköves teraszról egyenesen a szűrt fényű ebédlőbe lépett. Orrát megcsapta a gyenge tyúkhúsleves párája, mely az antik tálalószekrény nyitva felejtett ajtaja mögül kiszűrődő fűszerek karcos illatával keveredett.

A füstös, füledt helyiségben meg-hökkentő látvány fogadta. Népes társaság gyűlt össze az asztalok körül, s mindent betöltött a harsány ricsajozás. A hadonászó, egymást túlkiabáló emberek fennhangon buzdítottak egy

ősz hajú férfit, aki az egyik asztal tetején egyensúlyozott, és széttárt karokkal csapkodott fehér ingében, mint egy ég felé igyekvő angyal. A férfi eksztatikus állapotban, madárhangon szavalt, s Miklós legnagyobb döbbenetére egy idő után szép lassan emelkedett az asztralról.

Olyan érzése volt, hogy az eseményeket lassított felvételen látja. Szemei előtt az Alkotóház ebédlője és az ott tartózkodó társaság egy könnyed zene törékeny szárnyain szép lassan a levegőnél is könnyebb hullámokon szállt a gömbös csillár felé.

Miklós érezte, hogy mindez csak valami nagyobb, lényegesebb esemény előkészítője: meghatározhatatlan várakozás remegett a levegőben. Maga is ebbe az éteri könnyedségbe hullott, s elvesztette lába alól a talajt. Úgy érezte, vízen jár. Hirtelen süket csönd lett, és megmagyarázhatatlan üresség. Aztán egyetlen, óriás, platánfa alakú

angyal árnyéka suhant át a hőmennyezeten.

A földön fekvé tért magához. Szeme előtt lassan bontakozott ki az üres ebédlő, ahol rajta kívül nem volt senki. A csillárok kristályos fénye némán csorgott a falakról. Mellette a földön egy darab papírcetlit talált. Rajta kézírással néhány sor.

„Mellemet nyomta nehéz álom, / gyémánt fénnel szememet sütötte: / láttam egy angyalt fön a dombon / tüskés akácokban megkötözve. // Átlátszó volt az angyal torka, / benne a lélek föl és alá járt, / sárga kutyák két lábra állva / nyaggatták, csomóban tépték tollát. // Korán ébredtem, fáj a szívem, / éreztem, valóság volt az álom, / angyaltollat keresni mentem, / hó ragyogott az egész világon.” (NL)

(A kurzívval szedett sorok Nagy László *Kinek fáj, emberek?* és az *Angyal és a kutyák* című verseiből származnak.)

BARTUSZ-DOBOSI LÁSZLÓ 1971-ben született Siófokon, Bertha Bulcsu-emlékdíjas, MMA Életút-díjas, Prima-díjas (Baranya) író, szerkesztő, tanár. 2006 és 2009 között az *Irodalmi Páholy*, 2021 óta a *KárPit* című irodalmi és kulturális folyóirat alapító főszerkesztője, a PIM DIA külsős szakértője, az MCC vezető oktatója és az MCC KP FAKT programvezetője. Péccett él. Tagja a Magyar Írószövetségnek, a Berzsenyi Társaságnak és a Magyar Katolikus Újságíró Szövetségnek. Ez idáig 13 önálló kötete jelent meg, legutóbb az *Egyensúly. Esszék, kritikák, beszélgetések* (2024.) és *Grafit és fűszál* (kerti esszémeditációk, 2024). 2020-ban PhD fokozatot szerzett a PTE Irodalomtudományi Intézetében. Témája a kortárs irodalom, Csengey Dénes munkássága.

Lendvai Péter Gergely: *Asztro-óra VI.*